

Ötən ay Bakıda keçirilən və mühüm nəticələrlə yadda qalan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) ölkəmizin müasir dövrün aktual çağırışlarına əsaslanaraq enerji keçidi strategiyasının dünyada böyük maraqla qarşılandığını növbəti dəfə təsdiqləyib. Hazırkı prosesi, tədbirin gedişi və yekun nəticələri fonunda, demək olar ki, hələ bir il əvvəl COP29-un Azərbaycanca keçirilməsi ilə bağlı verilən qərar dəqiq hesablanmış, mübahidələrə, təhlillərə əsaslanan, ölçülüb-biçilmiş yanaşma olub.

Son illərdə bir sıra mühüm beynəlxalq tədbirlərin Bakıda keçirilməsi ilə bağlı qəbul olunan qərarlar respublikamızın dünya miqyasında ibrətli artan siyasi və iqtisadi nüfuzu, regiondakı sabitləşdirici rolu ilə yanaşı, həm də global arenada sülhü, əməkdaşlığı və təhlükəsizliyi təşviq edən layihələri ilə şərtlənir. COP29-un keçirilməsi üçün seçilən, respublikamızın mötəbər tədbirlərə evsahibliyi etmək üçün zəruri ictimai-siyasi sabitliyi, maliyyə resurslarına, müasir şəhər infrastrukturuna malik olması, habelə beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi sahəsindəki təcrübəsi nəzərə alınb. Məlum qərar həm də respublikamızın müsbət imici, global problemlərin həllində fəallığı və təşəbbüskarlığı, mədəniyyətlərarası dialoq prosesindəki fəallığı ilə şərtlənib.

Yüksək təşkilatçılıq məharəti nümayiş etdirən respublikamız son 15 ildə konstruktiv debat və müzakirələr üçün intellektual platforma formalaşdırmağa nail olub. Azərbaycanın təşəbbüsü ilə ilk dəfə 2008-ci ildə qəbul edilmiş "Mədəniyyətlər arası dialoqun təşviqinə dair Bakı Bəyannaməsi"ndə islam və Qərbi vilizasiyaları, eləcə də müxtəlif xalqlar və mədəniyyətlər arasında dialoqun inkişafı məqsədilə irəli sürülmüş "Bakı Prosesi" təşəbbüsü dəstəklənib. Bununla da respublikamızın paytaxtında müxtəlif beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi intensiv xarakter alıb.

Azərbaycan COP29 vasitəsilə milli həqiqətlərini dünyaya çatdırmaq, investisiya cəlb ediciyyəti artırmaq, "yaşıl enerji" sahəsindəki təbii üstünlüklərini mühüm bir platformada təqdim etmək, müştərək layihələr reallaşdırmaq, habelə turizm imkanlarını sərgiləmək şansı əldə edib. Qlobal tədbirə evsahibliyi etməsi ölkəmizə iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizədə dünyadakı müasir təcrübə və texnologiyaları mənimsəmək, ekoloji problemlərlə mübarizədə ictimai fəallığı təşviq etmək, yerli icmaların, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının, medianın imkanlarından bəhrələnmək fərsəti yaradıb.

İqlim problemlərinin həllində cəmiyyətin bütün üzvlərinin iştirakı, ictimai maarifləndirmə və təbliğat vacib amillərdən biri sayılır. COP29 günlərində keçirilən tədbirlər ölkə əhalisinin məlumatlandırılması, ekoloji problemlərin həllində ictimai iştirakçılığın təşviqi baxımından əhəmiyyətli olub. Söhbət insan amili ilə bağlı ekoloji problemlərin aradan qaldırılması, ətraf mühitin mühafizəsi naminə görülməli preventiv tədbirlərdən gedir.

COP29 təkcə hökumətlər arasında deyil, həmçinin vətəndaş cəmiyyətləri institutları, biznes qurumları, QHT-lər və digər maraqlı tərəflərin müzakirələrdə iştirak etmələri, "yaşıl dünya" naminə innovativ təşəbbüslər irəli sürmələri baxımından da mühüm platforma olub.

Enerji keçidi sahəsində nümunəvi ölkə

Bərpaolunan enerji mənbələrindən səmərəli istifadə zərurəti onunla şərtlənir ki, hazırda ekoloji tarazlığın qorunub saxlanması, təbii ehtyatlardan rəşional istifadə, su, torpaq və atmosfer havasının çirkənmədən mühafizəsi ümumböşəri problemlə çevrilib. Ümumdünya Meteorologiya Təşkilatının araşdırmalarına əsasən, hazırda təbii fəlakətlərin 90 faizə qədərli məhz hava və iqlimlə əlaqədar baş verir və bu global iqtisadiyyata ildə təqribən 500 milyard dollardan çox ziyan vurur, 26 milyon insanı yoxsulluğa sürükləyir. Hesablamalara görə, beş milyondan çox əhalisi olan dünya şəhərlərinin təxminən üçdə ikisi dərin səviyyəsinə qalxması riski altında olan ərazilərdə yerləşir. Qlobal istiləşmə dünyə ölkələrində iqtisadi artıma və kənd təsərrüfatına, insanların qida və su təhlükəsizliyinə mənfi təsir göstərir.

Qeyd edilən alternativ və bərpaolunan enerjiyə keçidin sürətləndirilməsini zəruri edir. Hazırda dünya üzrə ümumi enerji istehsalında alter-

nativ və bərpaolunan enerjinin payı cəmi 29 faiz təşkil edir və bu da qənaətbəxş göstərici sayılıdır. Elmi araşdırmalar göstərir ki, iqlim dəyişikliyi üçün emissiyalar 2030-cu ilə kimi yarıya qədər azaldılmalı, 2050-ci ilədək sıfır emissiyaya enməlidir. Xatırlatmaq lazımdır ki, Azərbaycanca mövcud alternativ və bərpaolunan enerji mənbələri hesabına yeni enerji güclərinin yaradılmasını təmin etmək məqsədilə hələ 2004-cü il 21 oktyabr tarixində "Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpaolunan enerji mənbələri istifadə olunması üzrə Dövlət Proqramı" təsdiqlənib. 2020-ci ilin sosial-iqtisadi yekunları ilə əlaqədar 6 yanvar 2021-ci il tarixində keçirilən müşavirədə Prezident İlham Əliyev azad edilmiş ərazilərdə Yaşıl Enerji Zonasının yaradılması təşəb-

bünü irəli sürüb. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2 fevral 2021-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" sənədinin 5-ci bəndində ("Təmiz ətraf mühit" və "Yaşıl enerji" regional əməkdaşlıqda yeni səhifə açır və Azərbaycanın tranzit ölkəyə çevrilməsinə təmin edir.

Onu da bildirdik ki, 2025-ci ilin dövlət büdcəsi layihəsi ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərini nümayiş etdirməklə yanaşı, "yaşıl enerji"yə keçid və ekoloji təhlükəsizliyə xidmət edən tədbirlərin ardıcıl və məqsədyönlü xarakterini göstərir. Bu kontekstdə mühüm yeniliklərdən biri də ətraf mühitin mühafizəsi, kənd təsərrüfatı sektorunu, ekoloji profilli məqsədlilə büdcə fondları və 2022-2026-cı illər üçün sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası çərçivəsində "yaşıl büdcə" üzrə xərclərin işarələnməsinə başlanılmışdır. 2025-ci ildə bu istiqamət üzrə ayrılacaq 1,3 milyard manat vəsaitin 1 milyard manatının iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizə - istixana qazı emissiyalarının azaldılması, 300 milyon manatın enerji mənbələri tədbirlərinə yönəldilməsi nəzərdə tutulur. Digər mühüm məqam "yaşıl büdcə xərcləri"nin 16 faizdən çox artımıdır və bu da Azərbaycan hökumətinin COP29 çərçivəsində bəyan etdiyi strateji məqsəd və hədəflərə, əldə olunmuş razılaşmalara sadiqliyinin göstəricisidir.

COP atəşkəsi çağırışı beynəlxalq səviyyədə dəstəkləndi

Azərbaycanın bir sıra mühüm hədəf və təşəbbüslərin reallaşdırılması üçün səmərəli tribuna kimi nəzərdən keçirdiyi COP29 tədbiri, eyni zamanda əlverişli sülh platforması rolunu oynayıb. Xatırladaq ki, respublikamız tədbirə hazırlıq prosesində 14 mühüm təşəbbüs irəli sürmüşdü və bunlardan biri də "COP atəşkəsi" çağırışı idi.

Dünyada 50-dən çox müharibə və yaxud münaqişənin mövcudluğu şəraitində irəli sürülən bu sülhpərəvəriyyəti aparıcı ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən ciddi dəstək alıb.

İqlim dəyişiklikləri müasir dövrdə beynəlxalq sülh və təhlükəsizlik üçün ciddi təhdidlər yaradır. Qlobal miqyasda torpaq, su və digər təbii ehtyatlardan uzaqlaşan artan geosiyasi rəqabət bəzən hərbi qarşıdurmalara, daha çox insanın kütləvi köçünə rəvac verir. Hazırda Afrika və Latın Amerikasındakı quraqlıqlar siyasi sülhün bəzən hərbi qarşıdurmalara, daha çox insanın kütləvi köçünə rəvac verir. Hazırda Afrika və Latın Amerikasındakı quraqlıqlar siyasi sülhün bəzən hərbi qarşıdurmalara, daha çox insanın kütləvi köçünə rəvac verir. Hazırda Afrika və Latın Amerikasındakı quraqlıqlar siyasi sülhün bəzən hərbi qarşıdurmalara, daha çox insanın kütləvi köçünə rəvac verir. Hazırda Afrika və Latın Amerikasındakı quraqlıqlar siyasi sülhün bəzən hərbi qarşıdurmalara, daha çox insanın kütləvi köçünə rəvac verir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının rektoru, akademik Urxan Ələkbərov Dünya İqtisadi Forumunun "Effektiv Enerji Keçidinin Təşviqi 2023" hesabatına əsasən qeyd etdiyi kimi, Azərbaycanın müasir infrastruktur yaratmaqla enerji keçidini sürətləndirib, 120 ölkə arasında 62 enerji keçidi indeksi ilə 32-ci yərə yüksəlib. Təkcə onu demək lazımdır ki, COP29-a hazırılıq mərhələsində - 2024-cü ilin iyun ayında Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkəti ilə imzalanmış sazişlərə əsasən, Neftçala, Abşeron və Qaradağ ərazilərində investisiya dəyəri 1 milyard ABŞ dolları, ümumi gücü 1000 MVt təşkil edən üç günəş və külək-elektrik stansiyalarının təməli qoyulub.

COP29 konfransı həm də Türk Dövlətləri Təşkilatı ölkələri arasında "yaşıl enerji" əməkdaşlığı istiqamətində müzakirələrin aparılması və müvafiq razılaşmaların qəbulu ilə diqqəti çəkir. Xəzər dənizinin dibi ilə kəbel xəttinin çəkilməsi üzrə Qazaxıstan-Özbəkistan-Azərbaycan birgə üçtərəfli layihəsinin uğurla həyata keçirilməsi halda, həmin ölkələr 2030-cu ildən etibarən istehsal etdikləri elektrik enerjisini Avropaya ixrac edə biləcəklər. Hər üç

dən çoxsaylı çətinliklərlə üzleşən həssas ölkələr üçün dəstək və maliyyə yardımının artırılması asanlaşdırılan mexanizmlərin yaradılması məqsədini ön çəkib. Həzrət bəynəlxalq səviyyədə etiraz olunur ki, COP29 iqlim dəyişikliyi nəticəsində yarana biləcək göləcək münaqişələrin qarşısını alınması və mövcud gərginliyin azaldılması üçün ekoloji məsələlər üzrə beynəlxalq əməkdaşlığı təşviq edəcək ilk qlobal tədbir kimi tarixiləşib.

Dünyadakı müharibə və münaqişələrin mövcudluğu şəraitində qlobal iqlim dəyişmələrinə yönəlməmiş beynəlxalq sayımların əhəmiyyəti azalır. Xüsusilə Ukrayna və Yaxın Şərqdə davam edən yüksək intensivlikli müharibələr təkcə insan itkilərinə deyil, həm də tonlarla karbon emissiyasının atmosferə atılmasına səbəb olur. Hərbi əməliyyat və fəaliyyətlər, habelə ənənəvi dizel, benzin yanacağı ilə işləyən ağır zirehli texnikanın, hərbi nəqliyyat vasitələrinin atmosferə buraxdığı tullantılar təkcə ozon qatına deyil, ümumən flora və faunaya mənfi təsir göstərir.

30 il yaxın davam edən işğal faktına son qoyaraq ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa edən Azərbaycan erməni vandalizminin

İşğalçı Ermənistanın COP29-la bağlı siyasi qısqançlığının, narahatlığının və tədbir öleyhinə kampaniyalarının əsas iştirakçılarından biri olmasının səbəbləri aydın idi: Bakıda təşkil edilən qlobal tədbir Ermənistanın işğal dövründə mütəşəkkil və planlı şəkildə reallaşdırdığı ekosisid cinayətinin fəsadlarının dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına imkan yaradırdı. Tədbir zamanı aparılan müzakirələr ölkəmizin informasiya cəbhəsindəki üstünlüyünü daha da gücləndirdi. Ermənistanın müharibə cinayətlərini ifşa etdi.

Xarici İşlər Nazirliyinin məlumatına əsasən, Azərbaycanla transşərhədlərlə əlaqədar, Ararızın zərərli tullantıların çirkəndirilməsi ilə bağlı ölkəmiz tərəfindən arbitraj prosesi başlanılıb, qarşı tərəfin məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün müvafiq işlər həyata keçirilir.

COP29 çərçivəsində ölkə rəhbərliyi onu da diqqətə çatdırıb ki, iki ölkə arasında intensivləşən sülh danışıqlarına və etimad quruluculuğu prosesinə xələl gətirən ən ciddi problem Ermənistanın konstitusiyası ilə bağlı bəyanatları rəsmi Bakı tərəfindən siyasi manipulyasiya kimi qiymətləndiriləcək.

COP29 günlərində dünyanın diqqətini Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşdırılan "yaşıl enerji" layihələrinə yönəlməsi bir daha göstərdi ki, Cənubi Qafqazda dalan ölkə kimi tanınan Ermənistanın fərqli olaraq, respublikamızın dünyanı işğuzər dairələrini maraqlandırmışdır. Şübhəsiz ki, Azərbaycanla dayanıqlı sülh, Zəngəzur dəhlizinin açılması Ermənistanla hom də "yaşıl enerji"nin ixracı baxımından tranzit ölkə imkanları yarağad olub. Lakin bu ölkə cümlələri arasında hələ də əl çəkməklə, özünü regional və əməkdaşlıq imkanlarından, iqtisadi dividendlərdən məhrum edir.

yünə qarşı yönəldiyindən, rəsmi Bakı həmin müddəalar aradan qaldırılması rəsmi İrəvanın qarşısında əsas tələb kimi müəyyənləşdirib. Bu dəyişikliklərin edilməsi müddətində Ermənistanın ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyini tamması ilə bağlı bəyanatları rəsmi Bakı tərəfindən siyasi manipulyasiya kimi qiymətləndiriləcək.

COP29 günlərində dünyanın diqqətini Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşdırılan "yaşıl enerji" layihələrinə yönəlməsi bir daha göstərdi ki, Cənubi Qafqazda dalan ölkə kimi tanınan Ermənistanın fərqli olaraq, respublikamızın dünyanı işğuzər dairələrini maraqlandırmışdır. Şübhəsiz ki, Azərbaycanla dayanıqlı sülh, Zəngəzur dəhlizinin açılması Ermənistanla hom də "yaşıl enerji"nin ixracı baxımından tranzit ölkə imkanları yarağad olub. Lakin bu ölkə cümlələri arasında hələ də əl çəkməklə, özünü regional və əməkdaşlıq imkanlarından, iqtisadi dividendlərdən məhrum edir.

Kiçik ada dövlətlərinin böyük himayədarı

Azərbaycan ilk gündən COP29-a həm də zəif inkişaf etmiş kiçik ada dövlətlərinin ekoloji problemlərinin həllinə beynəlxalq dəstək mexanizmlərinin müzakirə olunacağı platforma kimi yanaşır. Ölkəmiz hələ Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə quruma üzv və inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərinin ehtiyaclarına beynəlxalq diqqəti artırmağa nail olub. Pandemiya zamanı respublikamız 80-dən çox ölkəyə, o cümlədən 20-yə yaxın inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətinə maliyyə və humanitar yardımlar göstərib.

Rəsmi Bakı COP29-un sədrliyi qismində dünyada sülhü təşviq etməklə yanaşı, təzahürələrinə XXI əsrdə geniş rast gəlinən müstəmləkəçilik və kolonializm siyasətinə qarşı barışmaz mövqeyini ifadə edib. Prezident İlham Əliyev xüsusilə Fransanın Niderlandın kolonializm siyasətinin qlobal sülhə, təhlükəsizliyə ciddi təhdid olduğunu, ekoloji tarazlığı pozduğunu, kiçik ada dövlətlərini müstəmləkəçiliyə məruz qoymduğunu kəskin formada pisləyib. Bu və digər faktların diqqətə çatdırılmaqla məqsədi həmin dövlətlərin imperiyal və müstəmləkəçilik siyasətinin iqlim dəyişmələrinə qarşı kollektiv mübarizəyə neqativ təsirlərini dünyanı diqqətinə çatdırmaq olub. Kolonializm siyasəti kiçik ada dövlətlərinin zəngin təbii sərvətlərinin talanmasına, qeyri-qanuni yolla mənimlənməsinə hesablanır ki, bu da qlobal iqlim problemlərinə rəvac verən əsas amillər sırasındadır.

Xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, qlobal istiləşmə ilə əlaqədar buzlaqların sürətlə əriməsi okeanın və dənizlərin səviyyəsinin qalxmasına, paralel olaraq kiçik ada dövlətlərinin məhdud ərazilərinin daşqınların altında qalmasına, sahilo yaxın ərazilərinin itirilməsinə gətirib çıxarırdı. Bütün bunları nəzərə alan ölkəmiz inkişaf etməkdə olan bir sıra ada dövlətlərində qasırğaların, zəlzələlərin, daşqınların və digər təbii fəlakətlərin törətdiyi fəsadların aradan qaldırılmasına dəstək verir. Eyni zamanda inkişaf etməkdə olan 33 ada dövlətinin təmsil olunduğu Millətlər Birliyi, o cümlədən digər beynəlxalq qurumlar vasitəsilə reallaşdırılan texniki yardım proqramlarına maliyyə dəstəyi göstərir.

Rəsmi Bakının kiçik ada dövlətlərini himayə etməsi BMT, Millətlər Birliyi və digər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də təqdir olunur. Bu ilin sentyabrında Bakıda İtaliya və Zərərə Cavab Fondunun fəaliyyətə başlaması qeyd edilən istiqamətdə ciddi irəliləyişdir. Fondun fəaliyyəti ehtiyac duyan ölkələrə, xüsusən kiçik ada dövlətlərinə maliyyənin ayrılmasını təmin etmək məqsədi daşıyır. Azərbaycanın Qərbi Afrika dövləti olan Tonqada Millətlər Birliyi ilə imzaladığı birgə bəyannamə ki-

çik ada dövlətlərində birgə layihələrin dəstəklənməsinə əsasən, rəsmi Bakı həmin müddəalar aradan qaldırılması rəsmi İrəvanın qarşısında əsas tələb kimi müəyyənləşdirib. Bu dəyişikliklərin edilməsi müddətində Ermənistanın ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyini tamması ilə bağlı bəyanatları rəsmi Bakı tərəfindən siyasi manipulyasiya kimi qiymətləndiriləcək.

Çoxsaylı kiçik ada dövlətlərinin iqlim problemləri ilə bağlı onlarla əməkdaşlıq əsas istiqamətlərdən biri kimi müəyyənləşdirilib. Şübhəsiz ki, Cənubi Qafqazda dalan ölkə kimi tanınan Ermənistanın fərqli olaraq, respublikamızın dünyanı işğuzər dairələrini maraqlandırmışdır. Şübhəsiz ki, Azərbaycanla dayanıqlı sülh, Zəngəzur dəhlizinin açılması Ermənistanla hom də "yaşıl enerji"nin ixracı baxımından tranzit ölkə imkanları yarağad olub. Lakin bu ölkə cümlələri arasında hələ də əl çəkməklə, özünü regional və əməkdaşlıq imkanlarından, iqtisadi dividendlərdən məhrum edir.

Prezident İlham Əliyev noyabrın 18-də Millətlər Birliyi təşkilatının Baş katibi Patricia Canet Skotland ilə görüşündə bir daha vurğulayıb ki, Azərbaycan COP-a sədrliyi dövründə kiçik ada dövlətlərinin iqlim problemləri ilə bağlı onlarla əməkdaşlıq əsas istiqamətlərdən biri kimi müəyyənləşdirilib. Şübhəsiz ki, Cənubi Qafqazda dalan ölkə kimi tanınan Ermənistanın fərqli olaraq, respublikamızın dünyanı işğuzər dairələrini maraqlandırmışdır. Şübhəsiz ki, Azərbaycanla dayanıqlı sülh, Zəngəzur dəhlizinin açılması Ermənistanla hom də "yaşıl enerji"nin ixracı baxımından tranzit ölkə imkanları yarağad olub. Lakin bu ölkə cümlələri arasında hələ də əl çəkməklə, özünü regional və əməkdaşlıq imkanlarından, iqtisadi dividendlərdən məhrum edir.

Prezident İlham Əliyev COP29-un yekunları ilə bağlı rəsmi sosial şəbəkə hesablarındakı paylaşımında tədbirin yekunlarını yüksək dəyərləndirib: "Azərbaycan inkişaf etməyə və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında körpülərin qurulmasına üçün səylərini əsirgəmədi və bunun nəticəsində dünya tarixi Bakı nailiyyətinə şahid oldu. Bakı COP-da İtaliya və Zərərə Fondu tam işlək vəziyyətə gətirildi. Biz həmçinin karbon bazarına dair çoxdan gözlənilən 6-cı maddənin tam işlək vəziyyətə gətirilməsinə nail olduq. Ən əsası, Bakı COP 2025-ci il qədər inkişaf etməkdə olan ölkələrə 300 milyard ABŞ dolları təmin etmək üçün qarşı yeni global məqsəd qoyan Yeni Kollektiv Cəmiyyət Məqsədinin (NCCG) şahidi oldu".

Ümumiyyətlə, keçmiş postsovet məkanında ilk dəfə məhz Azərbaycanca keçirilən və nəhəng tədbir fonunda bir daha təsdiqlənib ki, respublikamızın regiondakı və Avropadakı tərəfdaşları ilə birgə reallaşdırdığı mühüm enerji layihələri Azərbaycan dünyə enerji təchizatında sabitləşdirici rol oynamasına zəmin yaradıb. Respublikamız yeni neft diplomatiyasının məntiqi davamı olaraq təbii qazın Qərbi bazarlarına neqli strategiyasını uğurla reallaşdırmaqla yanaşı, alternativ və bərpaolunan enerjiyə keçidi nəzərdə tutan qlobal layihələrə, "yaşıl enerji" dəhlizlərinə də müəlliflik edir. Ekoloji təmiz mənbələr hesabına elektrik enerjisinin istehsalını məqsədi bir tərəfdən, atmosfərə atılan qaz emissiyalarının həcmi azaldılması yolu ilə ölkəmizin iqlim öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi, digər tərəfdən, Avropa İttifaqı və digər region dövlətlərinə "yaşıl enerji" ixracının genişləndirilməsi, "yaşıl ixrac" dəhlizlərinin yaradılmasıdır. Bu hədəflərin reallaşdırılması ölkənin iqtisadi potensialının gücləndirilməsi baxımından da mühüm əhəmiyyətə malikdir.

İsaxan VƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının Hüquq Kafedrasının müdiri, hüquq elmləri doktoru, professor

